

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Onze referentie
HO&S 130175

Uw brief van
29 mei 2009

Uw referentie
2009Z08630/2009D26416

Datum 11 juni 2009
Betreft Reactie op brief minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
m.b.t. aanvullende titulatuur d.d. 20 april 2009 (29281-13)

Bij brief van 29 mei 2009 vraagt uw commissie mijn reactie op twee brieven gericht aan de vaste commissie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de HBO-raad d.d. 8 mei en VNO-NCW en MKB-Nederland d.d. 15 mei 2009 inzake mijn brief d.d. 20 april 2009 (29281-13) over titulatuur in het hbo.

Graag voldoe ik hierbij aan uw verzoek.

Te uwer informatie bericht ik u dat ook de VSNU heeft gereageerd op mijn voorstellen in genoemde brief van 20 april 2009. De VSNU kan zich vinden in mijn voorstellen¹.

In de aan u gerichte brief van de HBO-raad d.d. 8 mei 2009 geeft de HBO- raad aan teleurgesteld te zijn over mijn reactie op het advies van de Commissie titulatuur, bestaande uit de voorzitters van de Onderwijsraad en de AWT en de directeur van de NUFFIC.

Hoewel de HBO-raad met mij de observatie van deze commissie in haar advies "Betekenisvolle graden in het hoger onderwijs" deelt, nl. dat er internationaal geen eenduidig beeld bestaat rond de titulatuur van afgestudeerden, gaat de HBO-raad niet in op de bevindingen van de commissie dat een groot deel van de huidige graden die het grootste deel van de in Nederland afgestudeerde hbo-studenten krijgen, internationaal herkenbaar en bruikbaar zijn². Met mijn voorstel beoog ik deze herkenbaarheid en bruikbaarheid nog te versterken. Blijkens de brief aan uw commissie is de HBO-raad het kennelijk niet eens met de constatering in het advies van de commissie dat de huidige graden internationaal herkenbaar en bruikbaar zijn en is de raad van mening dat hbo-afgestudeerden door gebrek aan internationale herkenning op achterstand worden gezet.

Mijn voorstel om ter aanvulling van de huidige titulatuur de herkenbaarheid en bruikbaarheid van hbo-titulatuur te vergroten vindt de HBO-raad geen verruiming, omdat hbo-instellingen ook nu al de graden Bachelor of Applied Arts en Bachelor of Applied Sciences mogen uitgeven.

Mijn voorstel is echter breder dan de HBO-raad veronderstelt.

Met mijn voorstel verruim ik in het bijzonder de mogelijkheid voor *afgestudeerden*. Zo kunnen zij nu, naast de huidige mogelijkheid om de graad die de instelling afgeeft, kiezen voor het gebruik van de graden BAA of BASc. Deze verruiming heeft met name meerwaarde waar het gaat om graden waarvan de internationale bruikbaarheid volgens de commissie nog niet zo groot is, bijvoorbeeld bij opleidingen in HRM, Media en Communicatie.

Daarnaast stel ik voor om de lijst van de door de HBO-raad aanbevolen graden (als bijlage bij het advies van de cie titulatuur gevoegd) met de raad door te nemen om te bezien waar de eenduidigheid en helderheid kan worden vergroot. Dat zou dan via een ministeriële regeling kunnen worden geregeld.

Mijn voorstel biedt ook verruiming van de titulatuur voor eerder afgestudeerden.

Momenteel is het inderdaad zo, dat individuele hogescholen zeer ruime mogelijkheden hebben bij de graadverlening en dus ook nu al kunnen kiezen voor de toevoeging *of Applied Arts, cq of Applied Sciences*.

Omwille van het binaire onderscheid is het echter niet toegestaan om de toevoeging *of Science*, dan wel *of Arts* te hanteren als het een hoger beroepsopleiding betreft die door de instelling wordt verzorgd. Zoals de commissie ook aangeeft kan en gebeurt het in de praktijk ook, zij het niet vaak, dat hbo-instellingen een geaccrediteerde wo-opleiding aanbieden. In dat geval mag wel *of Science* dan wel *of Arts* worden toegevoegd.

De HBO-raad geeft in zijn reactie op mijn voorstel aan, dat zij wèl gebruik wil maken van de graden Bachelor/Master of Arts/Science, eventueel met toevoeging van het vakgebied.

Dit voorstel doet naar mijn mening geen recht aan het binaire onderscheid tussen en hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs; de helderheid en transparantie van ons hoger onderwijs wordt daarmee niet gediend. Daarbij speelt ook een rol dat in de praktijk niet gegarandeerd kan worden dat het toe te voegen vakgebied gebruikt zal worden.

In de aan u gerichte brief van VNO-NCW en MKB-Nederland d.d. 15 mei 2009 geven deze organisaties aan het positief te achten, dat in mijn voorstel ook in de titulatuur de binariteit van ons stelsel van hoger onderwijs herkenbaar blijft en gekozen wordt voor verschillende graadaanduidingen in hbo en wo.

Deze organisaties constateren bovendien dat het aantal landen toeneemt waarin *Universities of Applied Sciences* een aanduiding is voor beroepsgericht hoger onderwijs en zij geven aan dat dat mogelijk ook kan gaan gelden voor de nu gekozen introductie van de graden *BAA* en *BASc*.

Deze organisaties plaatsen wel een belangrijke kanttekening bij mijn voorstel. Zij bepleiten sterk dat de huidige internationaal herkenbare graden door de instellingen toegekend blijven worden, zodat op de diploma's de meer informatieve graadaanduiding komt te staan, terwijl de student de vrijheid heeft om de graden BAA of BASc te gebruiken. Zij steunen mijn suggestie om in het

verlengde van de thans door de HBO-raad aanbevolen graadaanduidingen met de sector te willen komen tot landelijk te hanteren bruikbare hbo-graden.

Ik beschouw deze reactie van de VNO-NCW en MKB-Nederland inclusief deze kanttekening, als steun voor mijn voorstel en het verheugt mij dat het voorstel kan bogen op draagvlak bij de werkgevers. Ik neem daarbij ook de opmerking die de organisaties terecht maken in verband met het feit dat één van de opleidingsclusters binnen de sector techniek Bachelor of Applied Science is, ter harte, zodat verwarring wordt voorkomen bij de introductie van de graad Bachelor of Applied Sciences voor het bredere terrein.

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Ronald H.A. Plasterk

¹ "De Vereniging van Universiteiten (VSNU) kan zich vinden in de voorstellen van minister Plasterk over hbo-titulatuur. De titels Bachelor of Applied Arts (BAA) en Bachelor of Applied Science (BASc) doen recht aan het onderscheid tussen een wetenschappelijke en een hoger beroepsopleiding. Hiermee is voldaan aan de belangrijkste voorwaarde die de VSNU altijd aan de hbo-titulatuur heeft gesteld. De titels sluiten goed aan op de in Europa steeds gangbaarder wordende term University of Applied Science voor hbo-opleidingen. De titulatuur draagt hierdoor bij aan de helderheid en eenduidigheid in de presentatie van het hoger onderwijs in het buitenland". ([www. vsnu. nl](http://www.vsnu.nl)).

² In de brief van VNO-NCW en MKB van 15 mei bepleiten deze organisaties sterk om deze internationaal zeer gangbare graden die thans conform de aanbevelingen van de HBO-raad worden toegekend zoals Bachelor of Business Administration, Bachelor of Education, bacheloor of fine Arts, Bachelor of Nursing, Bachelor of Social Work, Bachelor of Laws, en Bachelor of EGINEERING, te handhaven.